

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Institutul și Autoritățile 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 40 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.) unde se primesc abonamente și orice cereri de adfje. Telefon 630

Director fondator și redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Avocat din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Bartha Ignat
avocat din Cluj

Bolla Romul
Profesor la Universitatea din Cluj

Dimitriu Vasile
Profesor la Universitatea din București

Docan P. George
Presedinte Tribunalul Buzeu

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hațieganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Maria Alexandru
Prim președintele Curtii de Apel
Timișoara

Micșa Pompei
Prim președintele Curtii de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Judecător la Trib. Cluj

Petrescu F. Vasile
Judecător de ședință la Trib. Sibiu

Popp Romulus
Prim președintele Curtii de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Radu Iorgu
Profesor la Universitatea din Cluj

Sfeicu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Stăncescu Ștefan
Prim președintele Curtii de Apel
Oradea-Mare

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

C U P R I N S U L

1. Accidente de cale ferată de *Dr Vasile Stan*
advocat, Cont. CFR Cluj
2. Acțiune în contencios. Jurisprudența
C. de Apel Brașov cu o adnotare de *I. I. Cetățianu*
preș. Curtea Apel Brașov
3. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de instanțele judecătorești din Ardeal
și Curtea de Casație
4. Informațiuni

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVA
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN.

Electuază
avantajos
orice ala-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea
Mare, Ploești, Sântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de colonie - Fab-
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica:
Câmpia-Turdei

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămiță, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 40 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Inalu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

Accidente de cale ferată

Responsabilitate - Legea XVIII din 1874

Daunele cauzate în averea, persoana sau drepturile cuiva cauzate de terți, se urmăresc în justiție conform dispozițiilor art. 1293 și următorii din Codul Civil Austriac.

Când astfel de daune sunt urmarea unui accident de cale ferată, răspunderile Administrației CFR. către cei vătămași, sunt reglementate de „Legea XVIII din 1874” intitulată „Despre responsabilitatea pentru caz de moarte sau răni corporale produse (prin accident) de Căile Ferate”. Această lege, aflată în vigoare pe teritoriul Ardealului și Banatului are următorul cuprins:

Art. 1. Pentru caz de moarte sau răni corporale produse prin exploatarea vreunei căi ferate, chiar nepredate comunicației publice, paguba este imputabilă acelei întreprinderi de cale ferată.

Se exceptează cazul când întreprinderea va dovedi, că moartea sau răniile corporale au provenit în urma unui caz de forță majoră (vis major); în urma unei fapte necontrolabile a unei terțe persoane pe care întreprinderea de cale ferată n'a putut-o împiedeca; sau accidentul a provenit din vina celui mort sau rănit.

Art. 2. Prin obligațiunea de despăgubire a întreprinderii de cale ferată în cazurile amintite în articolul precedent se înțelege că:

a) În caz de rănire corporală, pe lângă restituirea cheltuelilor de însănătoșire, întreprinderea mai este obligată la restituirea pagubelor provenite pentru cel rănit din incapacitatea de câștig din timpul boalei sau din diminuarea capacității de lucru.

b) În caz de moarte și pe lângă cele arătate în alineatul anterior, întreprinderea mai este obligată și la plățirea cheltuelilor de înmormântare. Afară de acestea, dacă cel mort prin accident era îndatorat la întreținerea sau creșterea cuiva, în virtutea legii sau a unui uz legal, iar cheltuelile aceste de întreținere și educație sunt pierdute pentru urmașii celui mort astfel, întreprinderea este obligată să le plătească.

Art. 3. Sunt nule: Contractul ori condițiunea sau

regulamentul de serviciu, prin care responsabilitatea stabilită de prezenta lege fusese anterior desființată ori restrânsă.

Art. 4. Quantumul despăgubirii îl hotărăște judecata după împrejurări. Tot judecata va decide, dacă întreprinderea e obligată a da garanții, precum și valoarea și felul acesteia. Intrucât părțile nu convin prin tranzacție asupra quantumului câștigurilor pierdute ori micșorate, asupra cheltuelilor de întreținere și educație, acestea se vor stabili pe cale judiciară în rentă anuală plățibilă anticipat lunar.

Art. 5. Dacă motivele pe baza cărora s'a stabilit renta s'au schimbat considerabil, întreprinderea de cale ferată este îndreptățită a cere încetarea ori reducerea rentei anuale stabilite de judecată. Totuși este îndreptățit și cel vătămat a cere urcarea rentei anuale sau dacă aceasta a încetat, poate cere numai o stabilire, dacă împrejurările care au fost luate ca bază la reducerea sau neplățirea rentei s'au schimbat considerabil.

Art. 6. Dreptul de regres al întreprinderii față de organele responsabile pentru accidentul de cale ferată rămâne neatins prin această lege.

Procese de despăgubire bazate pe această lege, vor fi intentate la Tribunalul în circumscripția căruia s'a întâmplat accidentul.

Art. 7. Pretențiunile mai multor vătămași, cari izvorăsc din acelaș accident, ce a provocat moarte ori rănire întâmplat pe calea ferată, pot fi intentate prin una și aceeaș acțiune (La procedare trebuiesc urmate dispozițiile pr. civile l. I/911 relativ la competența materială a instanțelor).

Art. 8. Acțiunile în despăgubire se prescriu după 3 ani, în caz de rănire socotite dela data accidentului, în caz de moarte dela data morții.

Art. 9. Legile și normele penale privitoare la pedepsirea crimei sau neglijenței culpabile nu sunt afișate prin această lege.

Art. 10. În privința restituirei pagubelor ce nu sunt prevăzute de art. I al acestei legi, se vor urma și pe viitor normele și practica legile existente.

(Sanționată la 7 Iulie 1874, publicată în Cameră la 22 Iulie 1874 și Senat la 23 Iulie 1874).

Conform acestei legi în caz de accident administrația CFR este obligată la despăgubiri afară de următoarele trei cazuri: *Forță majoră, vina accidentului și vina terțelor persoane*:

Forță majoră. Pentru ca administrația CFR să poată opune cu succes excepțiunea de neresponsabilitate, se cere să fie dovedit că a intervenit o putere naturală, care în afară de prevederile și puterea omească să nu fi putut fi înlăturată, ca de exemplu: un cutremur ce ar strica linia, alunecarea unui deal etc.

Vina accidentului prevede nerespectarea de către dăunător a Regulamentelor căilor ferate. Călea ferată scapă de obligațiunea de desdaunare, dacă poate face dovada, că accidentatul s'a urcat în tren în timpul mersului trenului, sau s'a coborât înainte de oprirea trenului, precum și în cazul când a stat între vagoane, lucru oprit de regulamentele căilor ferate.

In cazul al treilea, administrația trebuie să facă dovadă, că fapta unui terț a cauzat accidentul fără posibilitatea pentru C. F. să-l fi înlăturat prin intervenție. Astfel, după controlul zilnic făcut pe linie de cantonier, dacă cineva, imediat înainte de sosirea trenului, degradează linia, cauzând un accident, fapta cauzală de persoane terțe, care însă n'a putut fi împiedecată de funcționarii căii ferate. Ar fi cazul, când trăgându-se nemotivat semnalul de alarmă, în urma căruia un călător, de teama unui accident, sare din tren fracturându-se piciorul. Scutește aceasta lege calea ferată de răspundere și atunci, când se dovedește, că un călător având lucruri inflamabile interzise la transport și cari neputând fi controlate de organele administrației, luând foc, au cauzat un accident. În astfel de cazuri, doctrina și jurisprudența nu prevăd, pentru a scuti de răspundibilitate calea ferată, găsirea persoanei, care a contravenit Regulamentului de cale ferată, dar cere numai constatarea faptului ca fiind săvârșit de o persoană străină.

Un lucru important și de reținut este, că aceasta lege, în art. 2 expune detaliat felul daunei, dispunând restituirea cheltuelor medicale și plata unui coeficient de incapacitate, în caz de leziuni corporale, precum plățirea cheltuelilor de înmormântare și întreținerea acelora, pe cari accidentatul, în virtutea legii, urma să-i întrețină, în caz de deces.

Alte feluri de daune nu se prevăd. În special conform acestei legi nu se cuvine accidentatului venitul rămas, pe timpul cât era incapabil de lucru, precum nici daune morale, deoarece nu sunt între daunele înșirate anume în aceasta lege specială.

Dauna, deși se naște dintr'un act de transport de persoane, deci dintr'un act comercial, totuși are caracter civil și se judecă pe baza legii și a principiilor civile. Nu cunoaște deci venitul rămas, ci numai paguba efectivă. Codul civil austriac, de fapt prevede în art. 1325 și daune morale, dar și la aceasta dispoziție jurisprudența este constantă în sensul, că nu admite aceste daune, decât în cazul, când se face dovada, că paguba sau accidentul s'au cauzat cu intenție. La daunele cauzate de calea ferată nu se poate aplica însă acest art., deoarece legea accidentelor nu prevede acest principiu de drept și nu-l înșiră între diferitele feluri de daune.

O altă abatere a legii accidentelor față de dis-

pozițiunile codului civil austriac este și faptul, că rentele anuale judecate, sunt scadențe numai lunar anticipativ.

În fine și prescripțiunea este altfel reglementată. Confr. art. 1489 a cod. austr. dauna se prescrie în trei ani, iar în caz de culpa lata în 30 ani, legea accidentelor cunoaște numai prescripția de trei ani, ce curge cu începere dela întâmplarea accidentului.

Jurisprudența este aproape constantă în sensul celor de mai sus. Astfel Curia maghiară în anul 1901, sub Nr. 521 a hotărât, că tot călătorul trebuie să știe, că înainte de oprirea trenului, nu este permis nici a se sui în tren, dar nici a se coborâ. Reclamantul contravenind acestor dispozițiuni, i-a fost respinsă acțiunea. Tot astfel a hotărât Curia și în anul 1902, sub Nr. 3555, constatând, că mecanicul are datoria a fluera când trece peste nivel, iar un cal, dacă din acest motiv să sparie și în ultimul moment fuge înaintea trenului, se consideră quasi forță majoră, putere externă, care n'a putut fi delăturată de organele administrației căilor ferate. Pentru aceasta i-a fost respins cererea de desdaunare.

În anul 1903, Curia, stabilind, că un călător n'a intrat prin locul obișnuit pentru a se urca în tren, dar prin dosul gării, pentru a găsi mai de grabă un loc liber în tren, lovit fiind de o locomotivă, ce manevra, i-a fost respinsă acțiunea pentru daună constatându-se vina accidentatului.

Curia în anul 1904, sub Nr. 4472 asemenea a hotărât, că dacă un copil mic de trei ani, în ultimul moment fuge înaintea trenului, fiind o forță externă, ce n'a putut fi înlăturată, față de calea ferată se consideră forță majoră, motiv de a respinge acțiunea pe baza legii XVIII din 1874.

În anul 1903, sub Nr. 9511 Curia a decis, că afară de serviciu, nici funcționarilor căilor ferate nu le este permis a umbla printre vagoane; iar în cazul, dacă din acest motiv se întâmplă un accident, calea ferată scapă de sub răspundibilitate. Dacă cineva se urcă în tren beat și din acest motiv se întâmplă un accident, calea ferată nu răspunde, pentru că Regulamentul de Transport interzice permiterea de a se urca a oamenilor beți în tren. Hotărârea Curiei din anul 1908 de sub Nr. 574.

În anul 1914, Curia sub Nr. 3155 a hotărât, că Administrația căilor ferate, nu răspunde de acele daune, cari s'au cauzat în urma nerespectării dispozițiilor luate de Administrație. Astfel nu este permis a aștepta intrarea trenului în gară între vagoane. Conform hotărârei Curiei Nr. 524/1915, calea ferată nu răspunde de accidentul ce s'a cauzat din vina păzitorilor, cari n'au îngrijit de vitele lor și cari au păscut pe terasamentul liniei, iar la o curbă, locomotiva le-a surprins de linie.

Această lege specială pentru accidente de cale ferată, se aplică și de Inalta Curte de Casație.

Astfel este hotărârea Nr. 1664/1927, S. I, constatând și hotărând Inalta Curte de Casație, că legea XVIII din 1874 este și azi în vigoare și că n'a fost abrogată prin legea Casei Muncii, după cum o susține aceasta Curtea de Apel din Timișoara.

Dispozițiunile acestei legi se aplică deci și pe maideparte în Ardeal, scutind calea ferată de răspundibilitate, dacă poate face dovada, că accidentul s'a întâmplat din cauză de forță majoră, din vina acciden-

tafului s'au din vina persoanelor terțe.

Dar a stabilit înalta Curte și faptul, că în caz de vină a căilor ferate, numai de întreținerea acelor urmași săracii rebue să se îngrijească, de a căror susținere accidentatul în sensul legii urma să se îngrijească, iar în cazul, când succesorii accidentatului dispun de avere, Administrația nu poate fi obligată la întreținerea acestora.

Dr. Vasil Stan,
Avocat, Contenciosul CFR, Cluj

JURISPRUDENȚĂ*

Curtea de Apel Brașov S. I.

Dec. No: Cont. 319—927.

Acțiune în contencios. Avocat. Refuz de înscrierea în barou inadmisibilitate. (Art. 28 din legea cor.ului de avocați). Contra refuzului unui barou de a înscrie sau reinscrie pe un avocat în corp, partea vătămată, mai înainte de a reclama pe calea contenciosului administrativ, trebuie să uzeze de căile prescrise în art. 28 din lege și 31 din regulamentul legii avocaților și anume „Consiliul de apel și Consiliul superior de disciplină”.

Curtea. Asupra incidentului ridicat de pârât.

Având în vedere susținerile și concluziunile pârșilor.

Având în vedere că reclamantul a cerut în baza art. 33 leg. pentru organizarea Corpului de avocați din 1923, reinscrierea sa între avocații baroului jud. Brașov, arătând că incompatibilitatea prevăzută de același text, în baza căruia perduse temporar exercițiul dreptului de a profesa, anume funcțiunea de prefect al județului Treiscaune, a încetat prin demisiunea sa din această demnitate, încă de aproape un an de zile, odată cu plecarea de la guvernământ a partidului liberal.

Că, baroul de Brașov reprezentat prin decanul său, refuză să înregistreze, sau să rezolve cererea sa de reinscriere, făcută și adresată lui, încă din luna Mai 1926. Pentru care motiv reclamantul a făcut prezenta acțiune în baza art. 1 din legea contenciosului administrativ.

Având în vedere că corpul avocaților își are legea sa specială de organizare din 1923 și regulamentul ei;

Că art. 28 din această lege, stabilește căile de atac împotriva deciziei, care respinge înscrierea sau reinscrierea în corpul avocaților, iar al. 2 al acestui articol, arată calea de atac și pentru cazul când consiliul local refuză să înregistreze sau să rezolve cererea de înscriere sau reinscriere; admitând petiționarului dreptul să facă cerere directă către consiliul de apel și art. 31 din regulamentul legii avocaților, prevede și dreptul de recurs în Casație contra deciziilor consiliului de Apel.

Considerăm că, întru cât cererea reclamantului către barou de a fi reinscris a avocat, este făcută și bazată pe dispozițiunile și drepturile ce i dă legea specială a avocaților, natural că ea este supusă normelor și căilor de atac prevăzute de această lege;

Că, prin urmare, reclamantul înainte de a se adresa contenciosului administrativ, trebuie să uzeze de aceste căi și întru cât e necontestat că n'a uzat

de ele, nu se poate servi de legea contenciosului, care reglementează cazurile neprevăzute de legi speciale.

Pentru aceste motive redactate de dl Consilier Tr. Teodoru, Curtea găsiind incidentul întemeiat din acest punct de vedere, fără a se pronunța și asupra motivului prim, susținut de pârât, anume baroul avocaților constituind o corporațiune de profesioniști și nefiind o autoritate administrativă, în contra deciziilor sau actelor sale nu există acțiune în contencios, — cară să l admită.

Văzând și dispozițiunile art. 424 și urm. pr. c. în ce privește cheltuielile de judecată.

Respinge ca inadmisibilă cererea în contencios a reclamantului Dr. V. R. R. făcută în contra baroului județului Brașov, etc. S. S. Pres. Traian Teodoru Consilier raportor, Coloman Fülöp Consilier votant.

Opiniune. Subsemnatul Consilier la Curtea de Apel, fiind de părerea majorității Curței de a se respinge ca inadmisibilă acțiunea reclamantului Dr. R. mă deosebesc asupra considerentelor deciziei, pentru motivele mai jos indicate, după care în primul rând cred, că trebuie discutată chestiunea de de principiu, asupra determinării juridice a corpului de avocați.

Motive. Văzând acțiunea în contencios, introdusă de avocatul Dr. V. R. R. din comuna Sf. Gheorghe, jud. Treiscaune, prin petiția înregistrată la Nr. Cont. 319 din 28 Februarie 1927, în contra Baroului de Avocați Brașov, reprezentat prin reprezentantul sau legal, Dr. E. M., pentru a fi obligat Consiliul Baroului de a rezolva cererea făcută susnumitul reclamant, pentru înscrierea sa în barou.

Considerând că, chestiunea de drept care urmează să fie rezolvată în primordial, este cea prin care trebuie a se hotărâ natura și caracterul juridic sub care în spiritul legilor de înființare, poate fi calificat Corpul de Avocați și dacă poate constitui o autoritate administrativă în sensul art. 1 din legea contenciosului.

Că, din textele, spiritul și economia legii pentru organizarea corpului de avocați din 1923, rezultă că organele avocaților constituiesc corpuri consultative și de specialitate, iar nici decum organe de putere executivă și administrativă, astfel că, actele emanante de la organele lor, nu pot avea sub nici o formă caracterul actelor de autoritate publică, cu caracter administrativ, în sensul art. 1 din legea contenciosului

Prin act administrativ se înțelege actul făcut de o administrație ca autoritate publică, care se comporță în această calitate și ca putere executorie a legilor.

Corpul de avocați, rămâne din punctul de vedere al situațiunei sale juridice, o corporație creată într'un scop de utilitate publică, și care nu poate fi considerat că ar face parte din meționismul admi-

* Vezi revista „Dreptatea” No. 4 din 15 Aprilie 1928.

nistrativ propriu zis al statului, constituind o personalitate juridică, având drepturile și obligațiile din legea specială de înființare, sau alte legi generale

Considerând că așa fiind, refuzul de a se rezolva de către Decan și organele consiliului, a unei cereri de înscriere sau reînscrisiere în corpul avocaților, constituind un act ilegal și arbitrar, trebuie să fie sancționat numai de organele legale și îndrituite de art. 28 din legea și art. 31 din Reg. corpului de avocați.

Refuzul din partea Decanului și a Consiliului baroului în îndeplinirea atribuțiilor lor în tot sau în parte, aceasta nu înseamnă că ele refuză îndeplinirea unui act administrativ de autoritate în sensul legii contenciosului administrativ, ci unui act profesional și pentru care nu poate fi competentă Curtea de Apel ca instanță de contencios, pentru aplicarea sancțiunilor de rigoare, în scopul ca organele de executare ale corpului de avocați să aplice și să se conformeze îndatoririlor impuse de legea generală de organizare.

Considerând că așa fiind, din momentul în care s'a zis că corpul de avocați constituie numai o corporațiune profesională, iar actele făcute nu pot fi considerate ca emanând de la o autoritate publică având caracter administrativ, reclamantul care se pretinde vătămat în drepturile sale, pentru un abuz de autoritate săvârșit de organele corpului, trebuie a se adresa numai organelor competente determinate de legea corpului de avocați din 1923 și anume „Consiliului de apel și consiliul superior de disciplină”.

Din aceste considerațiuni, acțiunea este principal inadmisibilă și urmează să fie respinsă în consecință cu cheltuieli de judecată.

Consilier: *Const. C. Simionescu.*

Adnotare. În practica de toate zilele s'a observat deseori, că atunci când o autoritate aduce atingere dreptului cuiva, indiferent de autoritate și de natura acestui drept, se recurge la dispozițiile legii contenciosului administrativ, pentru că prevede o procedură sumară, cu termene scurte și un singur grad de jurisdicție. În expunerea de motive a legii se arată însă că „s'a înțeles să se reglementeze competența și procedura de judecată numai în ce privește actele de autoritate administrativă, făcute de un funcționar în virtutea atribuțiilor sale administrative și prin care ordonă, sau interzice un lucru particularilor. Numai asemenea acte în spiritul legii comportă, pentru protecția drepturilor individuale, o judecată excepțională, simplă și expeditivă”. Prin urmare, spre a putea recurge la legea contenciosului

administrativ, este nevoie de un act administrativ de autoritate săvârșit de autoritatea administrativă și prin care să se vatăme dreptul cuiva.

Ce să înțelege însă prin act administrativ de autoritate? Înalta Curte de Casație, prin diferite decizii, a pus principiul că, prin act administrativ de autoritate să înțelege actul făcut de administrație ca autoritate publică, spre a-l distinge astfel de actul de gestiune, pe care aceeași administrație îl face ca persoană morală, ca drept de dispoziție, sau de administrație al patrimoniului său (Cas. III 17 Nov. 920; 29 Martie 922 Pand. Rom. 1921 și 1923).

În doctrină¹, spre a da o caracteristică mai științifică și pentru a distinge mai precis actele de autoritate de actele de gestiune să zice, că primele sunt acte unilaterale, cari emană de la voința unilaterală a agentului administrativ, secundele sunt acte contractuale și cari presupun concursul de voință a agentului și ale celeilalte părți contractante. Cu alte cuvinte actul de autoritate este acela prin care administrația autoriză, sau oprește ceva administrațiilor săi, constrânși la o supunere pasivă, dacă sunt făcute cu călcarea lor, particularul ces'ar simți vătămat în dreptul său poate recurge la calea contenciosului administrativ, spre a ataca actul făcut prin abuz și reprezentanții autorității sunt datori să dea seamă de actele lor înaintea justiției, chemată să le cenzureze.

Numai actele de autoritate sunt supuse controlului contenciosului administrativ. Ca exemple tipice avem revocări din funcțiuni, refuzul de a se recunoaște funcționarului dreptul la gradație, spor de salariu, chirie o dispoziție comunală prin care se refuză autorizația de a construi, sau să închide un stabiliment industrial etc. de oare-ce în toate aceste cazuri și alte analoage, autoritatea ia măsuri unilaterale în aplicarea legilor și regulamentelor încredințate ei.

Ca exemple de acte de gestiune, cari rămân în competența Tribunalului ordinar, sunt acelea pe cari de obicei și particularii le fac asupra patrimoniului lor, prin urmare acte de înstrăinări, de schimb, în general ori ce contracte, chiar revocarea prin decret a unei concesiuni de căi ferate făcută unui particular,

¹ A se vedea Pand. Rom. Nr. 9 anul 1927 cu o notă bogată în doctrina și jurisprudență, datorată dlui judecător I. Bursănescu.

pentru că și aci Ministerul nu apare decât ca parte contractantă². (V. P. R. 1926. I. 10 nota adv. G. Iuliu.

A doua condiție este ca actul să fie săvârșit de funcționarii administrativi, ca reprezentanți ai autorității administrative. Deaceia a fost decis că faptul așezămintelor Brâncovenești de a desființa un post de medic nu poate fi censurat de contenciosul administrativ, pentru că ele sunt numai stabilimente de utilitate publică și nu face parte din mecanismul administrativ al statului (V. P. R. 1924). De asemenea Universitatea săsească este o instituție particulară sub controlul Ministeriului, așa că concedierea unui funcționar nu-i act administrativ, precum nici actele unei comunități israelite, nu sunt acte ce emană dela o autoritate publică, ci dela o corporație cu caracter particular, deci nu pot fi atacate pe calea contenciosului (Cas. III. 30 Iunie 1923).

În fine trebuie ca actul să aducă o atingere dreptului cuiva, fie chiar un drept eventual, un simplu interes nefiind suficient, pentru că acțiunea în contencios nu-i acțiune populară. În acest sens a fost respins recursul pentru anularea unei numiri de profesor universitar făcută cu violarea legii, pentru că reclamantul nu dovedea că prin aceasta i s'ar fi alins vre-un drept, fie chiar eventual, simplele interese, oricât de serioase ar fi, nu pot servi de bază unui recurs în contencios (Cas. III. 21

² Mai sunt excluse din competența contenciosului administrativ:

a) Actele de guvernământ. Legea nu le definește, ci se mulțumește să dea exemple (art. 2), din cari se deduce că trebuie înțeles actul făcut în vederea unui interes general privilegiant la ordinea publică, la siguranța internă, sau externă a statului, sau la alte cerințe de ordine superioară și să fie reclamate de existența unui pericol eminent în care s'ar afla Statul (Cas. 18 Oct. 1926 P. R. Nr. 1927).

b) Actele controlului ierarhic și actele de tutelă administrativă, adică controlul pe care o autoritate superioară îl exercită asupra unei autorități, sau instituție dependente de acea autoritate și acest control trebuie înțeles în sensul, că autoritatea superioară intervine în lucrările autorității dependente, spre a complectea capacitatea de lucru a acesteia din urmă, ceea ce înseamnă că autoritatea dependentă poate valabil lucra numai prin complectarea capacității (Tutela administrativă. V. Decizia citată). În controlul ierarhic se poate anula actul pentru orice motiv, în tutelă administrativă se intervine numai în cazurile prevăzute de lege. Ex: Autorizația din partea Ministerului a unei persoane morale de a primi un legat, care poate fi acordată sau nu, ori anumite acte nu se pot valabil încheia decât cu aprobarea autorității superioare, care se poate da sau refuza. În afară cazuri pentru particulari până la intervenția autorității superioare, nu poate fi vorba de drepturi câștigabile, ci de simple expectative de drepturi. Din contră dizolvarea camerelor agricole, în alte cazuri decât acele prevăzute de lege, sunt acte de autoritate, nu de tutelă administrativă, pentru că ele constituiesc persoane autonome.

c) Deciziile date de consiliile de disciplină, declarate de statul funcționarilor și alte legi definitive și executorii, aceasta putând reeși nu numai din litera legii, ci și din spiritul și economia ei (Curl. Iași Dr 10/1927).

Ianuarie 1925 P. R. 1925). Pe de altă parte împrejurarea de a se fi admis o construcție într'un cartier în contra dispozițiilor regulamentare, autoriză pe ori-ce terțiu din acel cartier să o atace în contencios, pentru că regulamentul administrației comunale, dacă impune obligații particularilor, crează în acelaș timp în folosul lor și drepturi, căci altfel actul abuziv ar rămână nesancționat (P. R. 1923).

O altă chestiune este aceea de a se ști dacă constituie un fine de neprimire pentru acțiunea în contencios, împrejurarea că actul administrativ se poate anula, sau reforma pe calea recursului ierarhic la autoritatea superioară? În principiu să răspunde afirmativ, mai ales cund acest recurs ierarhic are un caracter contencios, așa că numai după aceea, când autoritatea superioară l'ar respinge, să deschide pentru partea vătămată calea recursului în contencios, căci altfel s'ar putea deduce după împrejurări că viciile actului s'ar fi acoperit prin achiesarea părții vătămate (volenti non fit injuria).

Examinând acum speta rezolvată în deciziunea de mai sus prin prizma acestor principii, vedem că foarte corect a fost respinsă acțiunea în contencios intentată de un avocat în contra Baroului, pentru neresolvarea cererii sale de reinscriere, pe simplul motiv că Baroul nu constituie o autoritate administrativă și deci actul său nu poate fi considerat ca act de autoritate, ce ar putea fi censurat pe calea contenciosului administrativ.

Advocatul este un prețios auxiliar al Justiției, dar nu poate fi considerat în nici un fel ca funcționar public — deși, ca chestie de prestigiu, injuriile aduse în decursul exercitărei profesiei sunt asimilate ultragiului — pentru că nu participă la îndeplinirea unui serviciu ce intră în misiunea obligatorie a statului, ci reprezintă și apără interesele imprecințelor în fața justiției. La rândul său Baroul, care cuprinde pe toți advocații ce exercită profesia într'un județ, nu poate fi considerat decât ca o corporație profesională, o persoană morală creată și organizată prin legea specială (art. 55 leg. adv.).

A fost o vreme când ordinul advocaților a fost desființat, așa în Franța prin legea din 11 Sept. 1790, cași în Prusia în 1780, unde advocații au fost înlocuiți prin Asistenzräthe, plătiți de stat și încredințați să asiste părțile la discutarea punctelor juridice, însă aceasta a fost de scurtă durată, reînființându-se din

nou organizarea lor în Barouri.

Odinioară în unele provincii din Germania numărul advocaților era restrâns. Azi profesiunea de avocat este cea mai liberă, pentru că oricine intră în prevederile legii, poate cere să fie înscris în Barou și s'o exercite.

În totdeauna a fost tendința ca Barourile să rămână suverane în toate chestiile ce interesează ordinul advocaților, rămânând să aprecieze singure în cece privește admiterea, sau ștergerea unui avocat din tablou („Les avocats sont maintres de leur tableau“). Sub legea veche a avocaților, atari chestiuni erau însă supuse apelului la Curte. În noua lege a avocaților a triumfat principiul enunțat, căci chestiunile să rezolvă de Barou, fiind susceptibile de apel la consiliul de apel și de recurs la consiliul general al Uniunii.

Dacă, în speță, actul Baroului ar fi fost susceptibil să fie atacat pe calea contenciosului administrativ, desigur că finele de neprimire dezvoltat în motivarea majorității era perfect întemeiat: de ce să recurgi de-a dreptul la calea contenciosului, când legea îți indica autoritatea administrativă superioară, care ar fi putut să anuleze actul și numai dacă l'ar fi conștințit era chemată autoritatea judecătorească să-l cenzureze? Cum însă actul nu-i susceptibil de a fi atacat pe calea contenciosului, socotim că motivarea minorității este cea justă și exactă.

Ion I. Cetățianu,

Președinte la Curtea de Apel Brașov

REZUMATE DE JURISPRUDENTE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Judecătorii

Pretențiunea unei bănci, care înainte de război era designată ca un institut de asemnare a împrumuturilor de război a Guvernului Austro-Maghiar, de a chema în judecată pe un particular care a subscris un împrumut de război prin aceasta Bancă, este nefondată față de nedispozarea felului cum se va aranja aceste împrumuturi de război de către Statul Român.

În fapt: Reclamanta Prima Cassa de Păstrare din Timișoara a chemat în judecată pe pârâți spre a se vedea siliți a plăti suma de 13.550 le, ce aceștia datorează cu titlu de împrumut plus dobânzi și se constată, că datorita ce reclamanta prelinde dela pârât, provine nu dintr'un împrumut pe cont curent, garantat cu titlurile împrumuturilor de război, cum se susține în acțiune, ci pretențiunea reclamantei provine din însăși subscripția împrumutului de război, ce pârâții au făcut prin banca reclamanta, care era

un institut de asemnare a împrumuturilor de război și față de care se făcuse și vârsământul de 25%.

În drept. Având în vedere, că în cazul când s'ar presupune, că pretențiunea reclamantei provine dintr'un împrumut de cont curent și în acest caz, acțiunea reclamantei se privește ca nefondată și prematură, întrucât din obligațiunea ce pârâții și-au luat-o și depusă în copie la dosar, rezultă că pârâții au declarat, că decâte ori titlurile gojate vor suferi scădere în valoarea lor de bursă, sunt obligați numai decât și fără somațiunea reclamantei, a face plățile potrivit acestei scăderi de curs, în caz contrar reclamanta este în drept a considera pretențiunea ei, ca fiind scăzută, a vinde titlurile rămase în posesiunea ei drept goj, în întregime sau în parte fără asistența judecătorească și a se indetula din ele, iar restul pretențiunii ce ar eși din prețul de cumpărare-vânzare al gafului, să-l incaseze dela pârâți în conformitate cu Legea Comercială.

Asemenea pârâții se învoesc a face aceasta vânzare și indetulirea reclamantei dintr'ansa, și în cazul când reclamanta ar prelinde plata în întregime sau în parte, pârâții în termen de 3 zile dela somațiunea reclamantei, dacă nu vor restitui întreaga pretențiune, ori partea de amortizare cerută, autoriză pe reclamanta de a vinde titlurile și să le întrebunțeze la Banca Austro Ungară sau la un alt institut din Budapesta pentru amortizarea pretențiunii reclamantei, ceiace constatându-se, că până în prezent reclamanta nu a dovedit, că a făcut, decade din pretențiunile ce le ar fi putut avea la îndemână conform obligațiunii depusă în copie la dosar și aceasta, numai în cazul, când ar fi admisibilă susținerea reclamantei, că împrumutul provine dintr'un cont-curent, ce reclamanta acordă pârâților și care împrumut pârâții l-au asigurat prin goj, depunând titlurile împrumutului de război

Având în vedere însă, că conform depozitiilor martorilor audiați și susținerilor părților, pretențiunea reclamantei provine nu dintr'un împrumut pe cont-curent, ci dintr'un împrumut de război, ce pârâții au subscris în favorul Statului Maghiar prin reclamanta, care era Institut de asemnare și în acest caz este vorba de a se ști, dacă acțiunea este în drept de a se intenta de reclamantă, avându-se în vedere normele de drept public internațional, sau dacă nu cumva fața de tratatele încheiate între State, acțiunea se privește ca prematură.

Având în vedere dispozițiunile art. 188 din tratatul de Trianon, încheiat la 4 Iunie 1920 de o parte între puterile Centrale și Statul Maghiar, iar pe de altă parte între puterile aliate, care dispune, că în restimp de 2 luni după intrarea în vigoare a prezentului tratat fiecare Stat, căruia s'a cedat vre-un teren din monarhia Austro-Ungară, ori Statele cari au fost înființate prin înbucălăjirea acestei Monarhii, înțelegând și Ungaria, este obligat, dacă până în prezent nu a făcut-o, că a-cele diferite titluri, alătoare pe teritoriul său, cari titluri au fost eliberate în mod legal înainte de 31 Octomvrie 1918 de fostul Guvern Unguresc și care titluri corespund părților respective din datoritiile de război, a le stampila cu stampila specială și astfel sunt a se schimba în contra certificatele cu titlurile și toate documentele relative, la schimbare și înaintate Comisiunii de reparațiuni.

Având în vedere, că prin acest fapt Statul res-

peciv nu implică în sine luarea vre-unui obligament, cumcă preia sau recunoaște vre-o sarcină, afară de acel Stat, care a aderat în mod expres în acest sens, dacă Statele mai sus amintite afară de Ungaria nu le însărcinează nici un obligament privitor la datoria de război a fostului Guvern Unguresc ori și unde să fie titlurile acestei datorii.

Având în vedere, că exclusiv Guvernul Maghiar răspunde pentru acea parte a datorii de război a fostului Guvern Unguresc, care parte înainte de semnarea acestui tratat, a fost în proprietatea Guvernelor și cetățenilor acelor State, care n'au participat în teritoriul fostei Monarhii Austro-Ungară.

Având în vedere, că tratatul de pace nu asigură nici un drept proprietarilor români a împrumuturilor de război, nici față de România, nici față de Ungaria.

Considerând dispozițiunile acestui articol din tratatul de la Trianon, urmând, că Statele succesorale să ia dispoziții privitor la aranjarea acestor împrumuturi de război, efectuate de Statul Maghiar ceiace până în prezent constându-se, că nefiind dispozat, pretențiunea reclamantei este față de nearanjarea acestor chestiuni de către Statul Român, ca prematură.

Având de altminteri în vedere, că părâșii au subscris prin Banca Reclamanta împrumut de război în favorul Statului Maghiar, Banca reclamantă fiind numai un institut de asemnare, care era obligată numai să primească subscripția și să înainteze asemnarea făcută Bancii Austro-Maghiară, pretențiunea reclamantei de a chema în judecată pe părâși este nefondată, întrucât pretențiunea sa nu izvoarește din nici un titlu, și se respinge. (*Judecătoria rurală Deta Nr. C. 3435/1927. Judecător Musătescu.*)

Tribunale

Legea timbrului, art. 15 § 1 se aplică și la „prenotările” de ipotecă, ele nefiind altceva decât întabulări ce așteaptă să fie justificate

In fapt. Apelantul susține că dispozițiunea din art. 15 § 1 din legea timbrului nu se poate aplica la „prenotările” de ipotecă, pentru că suszitul text se referă la actele de anticreză și de ipotecă, adică la actele prin care se contractează o anticreză sau o ipotecă.

In drept prin expresiunea generică de „acte de ipotecă”, este a se înțelege și prenotarea de ipotecă, care nu este altceva, decât un drept de ipotecă dobândit sub condiția justificării.

Regulamentul Cărții funduare prin art. 59 prevede că prenotările, sub condiția justificării ulterioare, au acelaș efect ca întabulările, iar art. 61 dispune că efectul înscripțiunilor (întabulări și prenotări) începe din momentul în care cererea respectivă a fost înregistrată.

În sfârșit, conform art. 94 din Regulament, o prenotare servește de bază pentru achiziția sau încetarea unui drept real, iar justificarea are putere retroactivă dela data cererii.

Prin urmare, actele și documente în baza cărora regulamentul prin art. 88 permite prenotarea dreptului de ipotecă, cum sunt cambiile, extrasele din registre etc. trebuie să fie asimilate cu actele de ipotecă, pentru că în locul unor asemenea acte.

Așa fiind, cum legea timbrului nu face nici o

deosebire între ipotecile întabulate sau prenotate, prenotarea ipotecii din punct de vedere fiscal este egală cu întabularea ei (*Trib. Lugoj S. I. Dec. din 3 Febr. 1923.*)

Curți de Apel

Contribuțiuni directe. Recurs în Casare. Scutiri. Interpretarea art. 17 pt. 1 al. a) legea Contr. directe adresa oficială interpretativă a Comisiei centrale fiscale Min. Finanțe asupra scutirii de impozit pe clădirile din gări proprietatea CFR. Casare cu evocarea fondului art. 37 legea de org. jud. din 1928. Luând în considerare adresa Nr. 101412 din 9 Aprilie 1928 a Ministerului de Finanțe direcțiunea Contr. directe și din care reesă că Comisiunea centrală fiscală în ședința sa din 9 Martie 1928 și-a dat avizul scutirii de impozit pe clădire a restaurantelor și bufetelor din gări proprietatea CFR. a căror impunere a rămas definitivă.

Considerând că conform acestei opinii oficiale interpretarea art. 17 pt. 1. a. din legea contr. directe s'a făcut în senzul susținerilor din recursul de față.

Ținând seamă și de art. 39 și 60 din legea modificată a legii de organizare și exploatare a CFR.

Curtea constatată calcarea de către Comisiunea Județeană prin decizia recurată a dispozițiilor art. 17 al. 1. lit. a) din legea contr. directe și în consecință casează în baza art. 85 decizia recurată.

Procedând în urmă în conformitate cu dispozițiile art. 37 din legea de organizare judecătorească modificată în 1928 la evocarea fondului în caz de casare prin admiterea recursului, text general și ulterior legii modificatoare fiscale din Martie 1920 art. 8.

În fond Văzând că prin casarea deciziei Nr. 771/927 a Comisiunii de Apel Jud. Alba și prin care deciziune se menșinea pr. verbal de impunere pe imobilele Nr. 870 din 25 Maiu 1927.

Anulează acest proces-verbal de impunere ca constatând o impunere pe o clădire închiriată pentru restaurant proprietate a CFR., care în conformitatea cu legea fiscală și ordinul Ministerului Finanței este scutită.

În consecință sculește pe restaurantorul Zuckerberger Hermann din Alba Iulia de orice impozit pe clădirea restaurant proprietatea CFR. din Alba-Iulia ce exploatează. (*C. Apel Cluj S. I. Nr. Fisc. 305/928 preș. referent Dimilriu.*)

Notă. Decizia ce publicăm prezintă importanță, concretizând aplicarea interpretării ultime în materia scutirilor prevăzute de art. 17 legea impozitelor directe relativ la impozitul pe clădirile din gări proprietatea CFR. În al doilea rând Curtea aplică pentru prima oară dispozițiile art. 37 din legea modificată de organizare judecătorească din Ianuarie 1928 în sensul că și în materia recursurilor contra deciziunilor comisiunilor de apel fiscale în caz de casare evocă fondul.

Se știe, că prin art. 8 din Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru unificarea contr. directe (publ. Mon. Of. nr. 72 din 28 Mart. 1926) se modificase art. 37 din legea de org. jud. din 1925 în senzul că Curțile de Apel ce judecau recursurile fiscale ca în speță, în caz de casare nu evocau fondul, ci trimiteau afacerea înaintea acelorași comisii de apel fiscale, ce aveau a proceda din nou la impunere conformându-se indicațiunilor din deciziunile Curților. Legea de org. judecătorească modificându-se în 1928, menține prin art. 37 dispozițiunea că „în recurs Curtea casând evocă fondul”.

Discutabil ar fi ce se întâmplă cu art. 8 din legea fiscală din 1926, care nu admitea — și cu drept cuvânt — ca Curțile de Apel să evocă fondul, procedând ele la stabilirea veniturilor impozabile, care este o operație de specialiști. Mai rămâne acel

text în vigoare față de dispoziția legii de org. judecătorească ulterioară din 1928? S'a susținut de unii că o lege generală nu derogă principial de la una specială și deci disp. legii speciale din 1926 rămân în vigoare și sub legea din nou modificată de de org. judecătorească. Acest principiu just își are aplicarea atunci când în adevăr legea de org. jud. nouă ar împleta asupra unor dispoziții de specialitate fiscală. Cum însă legea fiscală din 1926 prin art. 8 modifică legea org. judecătorești în dispos. relative la procedura de judecată, socotim că noua lege de org. jud. cu drept cuvânt a abrogat orice dispoziții contrare. Credem soluția Curții bună și n'ar fi alt mijloc de revenire decât o nouă lege fiscală, ca cea din 1926 cum s'a mai înlămplat, sau modificarea legii de org. jud. Red.

* * *

Denunțarea calomnioasă. Natura infracțiunii. (Art. 227 c. p. Ardeal, art. 16 și 17 din legea 34 din 1897.) Din combinarea art. 61, 135, 212 p. p. română aplicabile și în Ardeal, cu art. 15 din legea XXXIV din 1897, rezultă că numai afacerile de competență exclusivă a Curții cu Jurași, pot fi denumite ca adevărat criminale și în care partea vătămată nu se poate adresa cu plângere directă înaintea instanțelor de judecată.

Pentru toate celelalte infracțiuni, chiar dacă textele corespunzătoare din codul penal, le denumește „crime” cu toate aceasta din cauza complicității de judecată atribuită Tribunalului, dănselă capătă însă și un caracter mixt de corecționalizare sunt „crime sui generis”, iar pentru aceste infracțiuni, partea vătămată se poate adresa și cu plângere directă înaintea Tribunalului respectiv. (C. Apel Brașov S. I. Nr. 1492/94 Considerentele în revista „Dreptatea” Nr. 4/928.)

Curtea de Casație

Este inadmisibil recursul la Curtea de Casație, făcut contra hotărârilor date în Ardeal cu privire la ordonarea licitației și evaluarea imobilului scos în vânzare silită. Art. 103 Constituție. Considerentele de decizie: Asupra recursurilor declarate de: Dr. Ladislau Löble în contra deciziei Nr. 2880/26 din 8 Decembrie 1926 a Tribunalului Bihor de Dr. Simion Nemeș, Alexandru Hoffer, Dr. Nicolae Gutman, Dr. Attila Csongrad, Mihail Klein, Henric Weimann, Sigismund Vadász, Alexandru Rosenfeld, David Benedek, Adolf Rosmann, Banca Union de firmele Isac Deutsch & Comp., „Aurora” de Dr. Ladislau Löble contra deciziunilor Nr. 217/927 din 26 Ianuarie 1927 și 878/927 din 25 Februarie 1927 a Tribunalului Bihor.

Având în vedere în fapt că prin decizie Nr. Fal. 6606/925/10 din 13 Martie 1926 Tribunalul Bihor a declarat în stare de faliment pe firma St. Löble din Oradea-Mare.

Că firma falită datorând și Statului impozitele și diferite alte taxe, cari se cifrează la circa 9.000.000 lei, Administrația Financiară a județului Bihor, bazându-se pe dispozițiunile legii pentru urmărirea veniturilor Statului din anul 1921, prin petițiunea sa introdusă la 20 Noembrie 1926 a cerut Judecătoriei de Ocol din Oradea să ordone vânzarea prin licitație publică a imobilelor înscrise în cartea funduară a Municipiului Oradea sub Nr. 861 și 866 și pe numele proprietarului firmei Dr. Ladislau Löble și să fixeze în acest scop un termen de licitație;

Că, Judecătorii de Ocol, prin încheierea Nr. 8813/826 c. f. din 22 Noembrie 1926, a respins această cerere motivând că petiționara mai făcuse o asemenea cerere care nu este rezolvită în mod definitiv așa că această nouă cerere este su-

perfluă, — că în urma recursului făcut de sus zisa Administrație Financiară Tribunalul Bihor prin deciziunea Nr. 2880/26 din 8 Decembrie 1926 a reformat încheierea judecătorească de Ocol, și s'a dispus ca acea instanță să fixeze termenul de licitație solicitat de Administrația financiară că nemulțumit cu această hotărâre a Tribunalului Bihor proprietarul firmei falite Cr. Ladislau Löble a declarat recurs în Casație;

„Că, Judecătorii de Ocol din Oradea conformându-se dispozițiunilor cuprinse în deciziunea Nr. 2880/26/926 a Tribunalului Bihor prin ordonanța încheerii Nr. 2955/926 din 14 Decembrie 1926 a fixat termenul de licitație pentru ziua de 10 Februarie 1927,

Această hotărâre este atacată cu recurs de către Alexandru Hoffer și alți creditori ai firmei falite și de falitul Dr. Ladislau Löble Tribunalul Bihor însă prin deciziunea Nr. 317/927 din 26 Ianuarie 1927 respingând aceste recursuri a confirmat hotărârea dată de Judecătorii de Ocol

Ca nemulțumit de această hotărâre a Tribunalului Bihor creditorii firmei falite Dr. Simion Nemeș, Alexandru Hoffer, Dr. Nicolae Gutmann, Dr. Attila Csongrad, Mihail Klein, Henri Veidmann, Sigismund Vadász, Alexandru Rosenfeld, David Benedek, Adolf Rosmann, Banca „Union”, firmele „Isac Deutsch & Comp.”, „Aurora” și falitul Dr. Ladislau Löble au declarat în recurs în Casație.

Având în vedere că din lucrările dela dosar mai rezultă că Judecătorii de Ocol Oradea ulterior prin încheierea Nr. 964/926 din 9 Februarie 1927 a desființat termenul de licitație fixat pentru ziua de 10 Februarie 1927.

Că în contra acestei încheieri Banca de Credit din Oradea și curatorul firmei falite au făcut recurs la Tribunalul Bihor Oradea, care prin deciziunea Nr. 848/927 din 25 Februarie 1927 a reformat încheierea atacată și a dispus că judecătorii de Ocol să fixeze din nou un termen pentru licitație. Această decizie este atacată cu recurs în Casație de aceleași părți care au recurs și în contra deciziei Nr. 317/927 a Tribunalului Bihor.

Având în vedere că acestea fiind faptele cauzei, chestiunea care urmează a fi rezolvată mai întâi este de a se ști dacă recursurile, introduse împotriva susmenționatei hotărâri ale Tribunalului Bihor sunt sau nu admisibile în principiu.

Având în vedere că, în conformitate cu dispozițiunile art. 40 al legii XLIV din anul 1912, combinat cu art. 551 alin. din proc. civilă în vigoare în Ardeal, în materie de urmărire silită, cum este cazul în speșă, principiul de două grade de jurisdicție nu este admis decât în cazul când hotărârea atacată și pronunțată în a doua instanță, fie de Tribunal fie de către Curtea de Apel, privește însăși chestiunea ordonării sau neordonării execuțiunii silită sau a unuia din sechestre și dacă prin ea a fost reformată hotărârea primei instanțe, orice altă hotărâre dată în cursul urmăririi silită neputând fi atacată decât o singură dată, întrucât și această cale de atac nu este exclusă prin lege cu alte cuvinte singura cale de atac cunoscută în materie conform textelor de mai sus era recursul, dar nu recursul în casare cum el este înțeles în legiuire din Vechiul Regal, ci în traducerea ei literală din limba maghiară „recurgerea” nedeosebindu se această cale de atac de apel, decât

doar prin aceea că ea este adresată în contra unei încheeri și nici când împotriva unei sentințe, că, pentru introducerea ei, este fixat, un termen mai scurt, ca întotdeauna se judecă în camera de consiliu și că această cale de atac se poate folosi și în două grade:

Având în vedere că, aceasta fiind principiul stabilit, de legiuitor în privința gradelor de jurisdicțiune în materia execuțională recursurile deduse azi în judecata acestei Inalte Curți sunt inadmisibile, deoarece după cum s'a arătat mai sus, hotărârile Tribunalului Bihor, atacate cu recursurile de față, nu privesc însăși chestiunea ordonării execuțiunii, ci prin ele se soluționează chestiuni litigioase ivite după ordonarea execuțiunii;

Având în vedere însă că recurenții își întemeiază dreptul lor de a recurge la această Inaltă Curte pe dispozițiunile art. 103 din Constituție, publicată în Monitorul Oficial Nr. 182 din 28 Martie 1923, combinate cu dispozițiunile art. 79 din legea organică a acestei Inalte Curți, sub imperiul cărora recursurile au fost introduse;

Având în vedere că prin citatul articol din Constituție declarându-se că recursul în casație este de ordin constituțional, ar rezulta de aci că în adevăr dispozițiunile suscitute ale legii execuționale și ale procedurii civile din Ardeal sunt abrogate, fiind contrarii principiului înscris în art. 103 din Constituție, și că prin urmare, orice hotărâre judecătorească dată în cursul urmăririi silite ar putea fi adusă pe calea recursului fără nici o restricțiune în judecata Curții supreme, dacă a fost pronunțată promulgarea Constituției, cum este în speșă;

Având în vedere că în materie de recurs în casație reglementarea se găsește cuprinsă în legea organică a Inaltei Curți;

Că, dar, pentru a decide că, ce anume hotărâre poate fi adusă în judecata acestei Inalte Curți, în baza citatului articol din Constituție, avem a recurge la legea organică a acestei supreme instanțe, pe care legiuitorul a avut o neapărat în vedere atunci când a stabilit principiul înscris în art. 103 din Constituție;

Considerând că în conformitate cu dispozițiunile art. 24 din legea organică Curtea de Casație judecă în aceeași calitate recursurile în casație pornite în contra hotărârilor Tribunalului de prima instanță nesupuse la apel și în contra hotărârilor Tribunalului de prima instanță nesupuse la apel și în contra hotărârilor desăvârșite pronunțate de instanțele de apel, — că, după alin. ultim al citatului articol, această supremă instanță nu poate primi cereri în casație în contra hotărârilor premergătoare sau deslușitoare, casarea acestora neputându-se cere decât după ce s'a dat hotărârea definitivă asupra fondului procesului;

Considerând că, hotărâre definitivă, desăvârșită nu poate fi decât aceea care cuprinde și rezolvă totalitatea litigiului pendent, și care odată pronunțată desărcinescă acea instanță de orice altă cercetare a afacerii;

Considerând că, în speșă, hotărârile atacate de către recurenți privind numai chestiunile legalității publicațiilor de licitație, fixarea termenului de licitație, ele rezolvă chestiuni, care nu ating însăși fon-

dul litigiului, ci cari sunt menite a aduce numai la îndeplinire decizia de ordonarea execuțiunii și, prin urmare aceste hotărâri neputând fi considerate ca hotărâri definitive nu intră în prevederile citatului articol al legii organice a acestei Inalte Curți;

Considerând că recurenții nu pot trage un argument în favoarea dreptului de recurs împotriva unor hotărâri cum sunt cele atacate de către recurenți, nici din dispozițiunea art. 79 al legii organice a Curții de Casație;

Că, în adevăr, prin acest text de lege legiuitorul a înțeles numai să arate calea de atac, prin care hotărârile pot fi aduse în judecata acestei Inalte Curți, stabilind că, pentru viitor în contra lor părțile nu pot recurge la această Inaltă Curte decât pe calea recursului în Casație, dacă există condițiunile cerute de art. 24 din lege;

Considerând dar, că din toate cele ce preced, rezultă că recurenți nu pot invoca în favoarea lor, nici prescripțiunea art. 103 din Constituție și nici dispozițiunile art. 79 din legea organică a acestei Inalte Curți;

Considerând că, chiar și rațiunea se opune la admisibilitatea recursului în casare cu privire la astfel de hotărâri, privitoare la ordonarea licitației și la evaluarea imobilului scos în licitație, fiindcă partea având interesul — împiedicarea desăvârșirii execuțiunii silite — mereu a ataca asemenea hotărâri cu recursul în casare și, apoi, fiind seamă de timpul până ce se judecă numai apelul, (recurgerea) necum recursul în casare, partea având zisul interes mereu, ar reuși în a vedea zădărnicită licitația al cărui termen aproape în totdeauna ar trece până la rezolvirea recursului;

Considerând că, astfel fiind, nu încapă îndoială, că suszisele hotărâri ca nedesăvârșite nu sunt susceptibile de recurs în casație și, că prin urmare recursurile au a fi respinse ca inadmisibile. (Cas. II. Dec. Nr. 267/1927.)

• • •

Substituțiuni. De câte feluri sunt. Condițiuni cerute pentru fiecare. Deosebiri. Refuz. Dacă art. 605 c. c. A. își are aplicațiunea în ce privește substituțiunile fideicomisare. Legea pentru desființarea fideicomiselor din 1926 față de drepturile câștigate.

a) Legiuitorul austriac admite ca la facerea unui testament, testatorul să substituie pe un erede (posterede, fideicomisar) unui alt erede (proerede, fiduciar).

Legea împarte aceste instituțiuni în două feluri și anume în substituțiuni vulgare și substituțiuni fideicomisare, iar ca un al treilea fel, neprevăzut expres în lege, dar obișnuit și rezultând implicit din lege, apare substituțiunea fideicomisară iregulară numită „eius quod supererit“.

La substituțiunea vulgară posteredele (eredele substituții) devine moștenitor al testatorului numai atunci când primul erede instituit nu devine moștenitor, fie că nu voește, fie că nu poate să devie, pe când la substituțiunea fideicomisară posteredele în general devine moștenitor numai după ce proeredita a dobândit moștenirea, dar a intervenit cazul pentru care s'a făcut substituțiunea.

Deoarece însă, conform legii, substituțiunea fideicomisară cuprinde în sine în mod tacit și pe cea vulgară, posteredele devine erede al testatorului, nu numai atunci când proeredita a dobândit moștenirea

și a intervenit cazul de substituțiune, prevăzut de testator, ci și atunci când proereditate nici nu devine erede, fie că nu poate, fie că nu vrea să devie.

Pe când la instituțiunea fideicomisară regulată obiectul restituțiunii îl formează toată succesiunea sa cota de succesiune, hotărâta de testator, pentru posterede, împreună cu fructele percepute de proereditate dela data intervenirii obligațiunii de restituțiune, precum și toate accesentele, și că deci eventualele înstrăinări din obiectul restituțiunii, făcute de proereditate, sunt nule — cu excepția numai a acelor cazuri, când și vânzările făcute de un neproprietar sunt valabile — la substituțiunea fideicomisară neregulată numită „*eius quod supererit*“, proereditate nu poate dispune de moștenire „*mortis causa*“, poate însă dispune de această moștenire în mod liber prin acte „*inter vivos*“, afară de cazul când procedează în mod dolos cu intenția de a zădărnici substituțiunea.

Substituțiunea fideicomisară, pentru a fi valabilă, trebuie să fie exprimată în mod lămurit și precis și să nu dea loc la îndoială; că deci o astfel de substituțiune nu poate fi nici când bazată numai pe prezumțiuni, ceiace rezultă și din textul art. 614 cod. civ. a., conform căruia oricâte ori o substituțiune este exprimată în mod netedios, ea este a se interpreta în așa fel ca dreptul eredității (proeredității) de a dispune de moștenire să fie cât mai puțin limitat.

Dacă deci rezultă o substituțiune fideicomisară, dar există îndoială dacă nu cumva testatorul a voit să nu interzică proeredității de a dispune în nici un mod de succesiune, substituțiunea se va considera ca „*eius quod supererit*“.

Cu toate acestea, legea necerând ca testatorul să întrebuițeze anumii termeni legali, ci cere numai ca să nu existe îndoială asupra intenției testatorului, de aci rezultă că art. 614 cod. civ. a. își are aplicarea numai atunci, când substituțiunea e exprimată într'un astfel de mod, încât și după luarea în considerare a tuturor circumstanțelor cazului, să mai rămână o îndoială serioasă asupra intențiunii ce a avut-o testatorul; așa că acest articol nu-și are aplicarea atunci, când instanța în baza dreptului conferit de lege, de a aprecia în mod suveran împrejurările de fapt, stabilește în speță că intenția testatorului a fost de a face o substituțiune fideicomisară.

b) Este exact că există două cazuri de substituțiune și anume cazul refuzului proeredității de a primi succesiunea — *casus voluntatis* — și cazul imposibilității acestuia de a moșteni — *casus impotentia* —, însă este exact că dacă testatorul a prevăzut numai unul din aceste cazuri, substituțiunea pentru celalt caz n'ar putea fi invocată, căci o astfel de dispozițiune nu este prevăzută în lege în niciunul din articolele ce tratează despre substituțiunea fideicomisară, ci este prevăzută numai în art. 605 care însă, referindu-se numai la substituțiunile vulgare, nu-și are aplicarea în speță, unde e vorba de o substituțiune fideicomisară, care se slinge conform prevederilor art. 615 cod. civ. ard.

b) Legea privitoare la desființarea fideicomiselor, publicată în Monitorul Oficial Nr. 73 din 29 Martie 1926, întrucât cuprindea și substituțiunile fideicomisare, nu intenționează stingerea drepturilor deja câștigate la promulgarea acelei legi. (*Cas. I. deciziunea Nr. 101, din 17 Ianuarie 1928. Jur. R. Nr. 8-9/1928.*)

Legea accelerării judecăților. Apel contra unei cărți de judecată, nemotivat. In apelurile făcute contra unei cărți de judecată, în Ardeal, nu se aplică art. 37 legea accelerării judecăților, și deci un asemenea apel nu poate fi anulat ca nemotivat. Având în vedere că prin sentința supusă recursului, tribunalul Sălaj făcând aplicațiunea art. 37 din legea accelerării judecăților a respins ca nemotivat apelul declarat de pârâatul Spitz Ernest în contra cărții de judecată nr. C 762/5 din 23 Decembrie 1926, prin care fusese admisă acțiunea intentată de văduva lui Kindriș Gavril născută Cosmuța Cornelia pentru rezilierea contractului de arendă din 31 Octombrie 1921.

Având în vedere că prin motivul de casare, recurentul susține, că tribunalul pentru a respinge ca nemotivat apelul său, greșit s'a referit la dispozițiunile din legea accelerării, întrucât aceste dispozițiuni nu se aplică și în privința formei apelului când este introdus în contra unei cărți de judecată pronunțată de o judecătorie.

Considerând că legea publicată în Mon. Of. din 19 Mai 1925, în titlatura sa prevede că se referă la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalului și Curților de apel.

Considerând că în art. 53 legiuitorul repetă aceeași idee arătând că legea, cu excepțiunile enumerate la al. a) b) și c), formează înaintea tribunalelor ca primă instanță și ca instanță de apel și recurs, precum și înaintea Curților de Apel, procedura unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării.

Că dar, rezultă de aci, că în privința procedurii de judecată, aplicațiunea legii din 1923 este restrânsă exclusiv la tribunale și Curți de apel, astfel că pentru judecătoria de pildă, a rămas în vigoare procedura ce se urma înainte la promulgarea zisei legi, fie că această procedură era edictată prin lege specială, — ca în Vechiul Regat — fie că era cuprinsă în chiar codul pe procedură civilă de drept comun precum este cazul, la legislația din Ardeal și Bucovina.

Considerând că apelul în contra unei hotărâri pronunțată de judecătoria de ocol, se declară la judecătorie și din punct de vedere al formei și modului de introducere, în asemenea apel se regulează de procedura aplicabilă înaintea judecătoriei.

Că astfel fiind, și întrucât în speță recurentul a făcut un apel nemotivat contra cărții de judecată nr. C 762/5/926 a judecătoriei mixte Zalău, apel care potrivit paragraf. 482 proc. civ. din Ardeal era valabil, căci după acest text partea era primită să declare și apel verbal, urmează că tribunalul când a decis anularea apelului sub cuvânt că n'ar fi motivat, a violat paragraf. 482 proc. civ. și a aplicat greșit dispozițiunile legii de accelerare.

Că, în consecință, motivul de casare fiind fondat se admite și fără a mai discuta celelalte motive, sentința atacată cu recurs se casează și se trimite cauza înaintea aceleiași instanțe în conformitate cu articolul 52 din actuala lege a Curții de Casație pentru a judeca apelul în fond (*Cas. I Dec. nr. 444-1528*).

• • •

Numai prescripția pedepsei pentru delicta are efect în materia crimelor corecționalizate, iar nu și

prescripția acțiunii publice, care este aceea prevăzută de lege pentru crime. Aupra sentinței supusă recursului, prin care anulându-se sentința nr. 135/926 a Tribunalului Bihor, pentru cazul de nulitate prevăzută de art. 385 pct. 1 cod. pr. penală, inculpatul Ganz Herman a fost achitat în baza art. 326 pr. penală, de sub acuzarea ridicată contra lui prin rechizitoriul nr. 1166—1925 al Parchetului, pentru crima de sustracțiune prevăzută de art. 355—356 codul penal.

Având în vedere că în contra acestei sentințe a declarat recurs reprezentantul părții civile, cu invocarea nulității de fond prevăzută de art. 385 pct. 1 codul proc. penală.

Având în vedere, că prima instanță pe baza probelor administrate în cauză, stabilește în fapt următoarele: Că inculpatul, în anul 1925, în Oradea, primind o trăsură în comision dela Ioan Uray, a vândut-o firmei Gerster-Megyei și Szunyogh, preful încasat nedându-l proprietarului, însușindu-și deci un lucru mobil străin, aflat în detențiunea sa.

Că, acest fapt a fost calificat de instanță drept crimă de sustracțiune, conform art. 355—356 cod. penal, corecționalizat prin aplicarea art. 92 și 20 cod. penal și în baza art. 358 alin. 1 codul penal, condamnat pe inculpat la 7 zile închisoare corecțională.

Având în vedere ca în urma apelului făcut de inculpat pentru achitare și a acuzatorului public pentru greșita aplicare a art. 92 cod. penal, Curtea de fond în majoritate menținând starea de fapt stabilită de prima instanță, cât și calificarea dată, achită totuși pe inculpat în baza art. 326 pct. 3 pr. p.:

Că, pentru a decide astfel, Curtea de fond găsește că prin justa aplicare a art. 92 cod. penal, crima de sustracțiune comisă de inculpată a fost corecționalizată; că acest fapt a fost săvârșit de inculpat la finele anului 1921 iar până la 11 Ianuarie 1926, în cauză neluându-se nici o dispozițiune judecătorească de natură a întrerupe prescripția, trecând deci termenul de trei ani prevăzută de art. 106 cod. penal, fapta comisă de inculpat fiind prescrisă, acesta urmează a fi achitat;

Asupra recursului declarat de reprezentantul părții civile:

Având în vedere că prin aplicarea art. 92 cod. penal, crima prevăzută de art. 355—356 cod. penal, comisă de inculpat, a fost corecționalizată, fiind în cauză deci nu o corecționalizare legală, ex. corecționalizarea crimelor comise de minori, care operează prin însăși legea, ci judecătorească, întrucât a fost declarată prin sentință;

Că, în cazul corecționalizării judiciare, prin art. 92 cod. penal, pedeapsa criminală a reclusiei a fost înlocuită prin pedeapsa închisorii corecționale, deci o pedeapsă prevăzută pentru delict, conform art. 20 cad. penal;

Că, prin această corecționalizare, după însăși comentatori codului penal maghiar, nu se schimbă ori modifică natura, caracterul ori elementele constitutive ale crimei, ci numai se micșorează gravitatea acesteia prin aplicarea unei pedepse corecționale în locul pedepsei criminale, ceiace evident atrage după sine și schimbarea calificării, iar drept consecință, crima corecționalizată păstrează natura juridică a crimei, iar în privința gravității împărtășește soarta juridică a delictului, fiind deci tratată ca crimă în privința ca-

racterului faptei, iar în privința consecințelor ce derivă din gravitatea aceluia, ca delict;

Considerând că prin prisma acestui principiu, numai prescripția pedepsei, prevăzută pentru delict, are efect în materia crimelor corecționalizate iar nicidecum prescripția acțiunii publice, aceasta fiind o chestiune anterioară chestiunii corecționalizării, asupra căruia nu poate în această privință avea niciun efect, întrucât faptul comis de inculpat păstrându-și natura juridică a crimei, urmează a avea în vedere prescripția prevăzută pentru faptul cum a fost calificat în abstract, indiferent de corecționalizarea judecătorească, în speță prin aplicarea art. 92 cod. penal;

Considerând, că prin soluțiunea dată de Curtea de fond, atunci când instanța găsește că în favoarea inculpatului sunt circumstanțe atenuante de natură a determina facerea aplicării art. 92 cod. penal, prin aplicarea acestui text, reduce totodată și prescripția acțiunii publice dela 5 sau 10 ani la 3 ani, urmând deci în consecință că prescripția nu mai este acordată de lege și de instanțe, și anume în funcție de aplicarea ori nu a art. 92 codul penal, ceea ce este inadmisibil.

Considerând că în motivarea sentinței sale, Curtea de fond în mod greșit se referă la decizia Nr. 59 a Curții de Casație maghiare.

Considerând că susmenționata decizie se bazează pe o altă decizie nr. 2 aceleiași instanțe, prin care se arată că este considerată și tratată în toate privințele ca delict, crima corecționalizată prin aplicarea art. 92 c. p.

Că, întrucât prin decizia din 10 Martie 1910 Curtea de Casație maghiară, adoptând modul de vedere contrariu celui arătat în decizia Nr. 2, aceasta cade și în consecință și decizia Nr. 59 ce fusese clădită pe ea;

Că astfel fiind, greșit Curtea de fond a găsit că urmează a se avea în vedere termenul de trei ani pentru prescripția acțiunii publice a delictelor, în loc de cele prevăzută pentru crime, iar în cauză neconstatându-se a fi trecut cinci ani dela data comiterii infracțiunii de inculpat, în care timp instanța să nu fi luat vre-o dispozițiune de natură a întrerupe prescripția, recursul declarat de reprezentantul părții civile dovedindu-se fondat, urmează a fi admis și a se casa sentința;

Considerând că faptele astfel cum au fost stabilite în sarcina inculpatului, constituiesc o infracțiune și anume întrunesc elementele constitutive ale crimei de sustracțiune, fapt prevăzută și penal de art. 355, 356, 358 al. I c. pl.;

Că întrucât în favoarea inculpatului se constată a fi circumstanțe atenuante însemnate și numeroase și anume cele prevăzute în sentința primei instanțe, urmează a se face în favoarea sa și aplicarea art. 92 c. p. și în consecință îl condamnă la 7 zile închisoare corecțională, iar în baza art. 489 pr. penală să plătească recurentului 600 lei cheltueli de avocat pentru prima instanță;

În baza art. 34 cod. penal, se omite pedeapsa complementară a excluderii dela funcțiunii și suspendarea exercițiului drepturilor politice.

Penru aceste motive Curtea admite recursul. (Cas. II. Dec. Nr. 302 din 16 Ian. 1928.)

Termenul de recurs contra încheierilor judeului instructor. — Art. 378 pr. pen. ardeleană. Dacă a fost modificat prin legea organizării jude.ătorești din 1925. Potrivit art. 378 din proc. penală în vigoare în Ardeal, încheierile judecătorului de instrucție pot fi atacate cu recurs la Camera de punere sub acuzare de pe lângă Tribunal, iar termenul de declararea recursului este de 8 zile socotite dela data comunicării încheierii.

Dispozițiunile citatului articol din procedură au fost modificate, este adevărat, prin legea din 13 Aprilie 1925, desființându-se Camera de punere sub acuzare depe lângă Tribunal și trecându-se în competența Camerei de punere sub acuzare pe lângă Curtea de Apel, judecarea căilor de atac în toate cazurile în cari instanța desființată era competentă.

În lipsă însă de dispoziție formală în această privință, nu pot fi privite ca abrogate prin legea dela 15 Aprilie 1925, nici art. 492, 493 proc. penală și nici acele dispozițiuni ale art. 378 din proc. penală din Ardeal, cari reglementează căile de atac de cari părțile pot uza în contra hotărârilor judecătorului de instrucție și termenul în care căile de atac pot fi introduse.

Asfel fiind și cum în speșă ordonanța judecătorului de instrucție s'a comunicat recurentului în ziua de 5 Aprilie 1927, recursul introdus de rîmulul la data de 11 Aprilie aceleș an este făcut în termen, în conformitate cu citatul art. 378 din procedură (Camera de acuzare respinsese recursul ca tardiv, pe motiv, că el a fost făcut peste termenul de 3 zile prevăzut de art. 137 proc. penală română). (Cas. II, deciziunea penală Nr. 925, din 10 Februarie 1928).

Legea avocaților. — Dacă funcționarul ultragiăt de un avocat în sala de ședință, se poate adresa direct instanței de drept comun competente. (Art. 76 și 87 l. av.) Prin art. 76 din legea avocaților nu s'a derogat întru nimic la dreptul comun, conform căruia funcționarul ultragiăt se poate adresa direct cu reclamațiune instanței de drept comun competente, ci s'a lăsat la facultatea celui ultragiăt ca atunci când autorul ultragiătului este un avocat, să se adreseze, dacă reclamantul voește, baroului, că prin aliniatul de mai sus legiuitorul nu a dispus în mod imperativ, că funcționarul ultragiăt trebuie să se adreseze baroului, ci „se va putea adresa...“ Interpretarea de mai sus rezultă și din art. 87 din aceeaș lege. (Cas. II, deciziunea Nr. 666, din 31 Ianuarie 1928).

Infracțiuni comise în timpul revoluției din toamna anului 1918. Amnistierea lor. Dreptul la despăgubiri civile pentru părțile lezate, subsistă. Este constant, că prin ordonanța Nr. 553 din 919 a Consiliului dirigent s'au suspendat până la noui dispozițiuni judecarea proceselor derivând din infracțiunile enumerate într'însă și comise în timpul revoluției din Ardeal din toamna 1918.

Însă prin decretul Nr. 4319 din 15 Octombrie 1922 s'au amnistiat crimele și delicturile săvârșite sau

încercate de către sedicioase în anul 1918 în Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Acest decret de amnistie a avut de efect să slingă în mod definitiv acțiunea publică referitoare la acele infracțiuni iar pe de altă parte, să abroge în mod implicit regimul de provizorat prevăzut în ordonanța Nr. 553 din 919 a Consiliul Dirigent.

Asfel fiind, din chiar momentul amnistierii acțiunea civilă în despăgubiri derivând din acele fapte putea fi pusă în mișcare, căci, dacă amnistia slinge acțiunea publică, nu slinge și pe cea civilă și deci în mod greșit instanța de apel pe baza unor dispozițiuni abrogate de ordonanța 553 din 919 dată de Consiliul Dirigent, a suspendat în speșă acțiunea reclamantului. (Cas. I, dec. 512 din 6 Martie 1928).

Calomnie prin presă. Dacă partea civilă, un funcționar public, poate face apel contra unei hotărâri prin care s'a achitat inculpatul pentru delictul de calomnie prin presă. Art. 2, al. 3 pr. pen. ardeleană și art. 9 l. XLI din 1914. Delictul de calomnie prin presă comis la adresa unui funcționar public nu se poate urmări, conform art. 9 al. 3 pr. pen. ardeleană și art. 9 l. XLI din 1914, decât pe baza unei autorizațiuni prealabile a autorității superioare de care depinde funcționarul calomniat, iar potrivit art. 2, al. 3 pr. pen., pentru infracțiunile ce se urmăresc numai pe baza unei asemenea autorizațiuni acuza nu poate fi reprezentată decât de parchet.

Din toate acestea rezultă, că numai parchetul poate uza și de căile de atac acordate de lege în contra hotărârilor date în asemenea materie. (Cas. II, deciziunea penală 1336 din 24 Febr. 1928).

Recurs. Drept de ordin constituțional. Inadmisibilitate atunci când hotărârea putea fi reformată pe altă cale (Art. 103 Constituție). Biserică. Religia greco-catolică. Religia ortodoxă. Patrimoniu. Edificiu. Cult. Act de guvernământ (Art. 36 legea Casației). a) Recursul în casare prevăzut de art. 103 din Constituție este admisibil numai atunci, când prin legile existente partea n'ar fi avut dreptul de a recurge la o instanță de casare.

b) Personalitatea juridică, capabilă de drepturi și obligațiuni, a unei biserici, o formează nu edificiul, care este locul de întâlnire al credincioșilor unei religii, nici averea, care este afectată pentru întreținerea ei, ci comunitatea credincioșilor acelei religii, cari găsesc în edificiu mijlocul, puțința de a-și manifesta credința lor, iar în avere mijlocul de a o cultiva și întreține.

Dacă comunitatea religioasă îmbrățișează o altă religie, ipso facto bunurile aservite unui cult trec la acea religie; actul autorității administrative, care constată acest lucru, este un act de guvernământ (Cas. I nr. 166/2925, Considerente Pand. Săpt. nr. 12/928).

Conexare. Disjungere. Rezoluțiuni date în cursul procesului. Nu pot fi atacate cu recurs direct. Potrivit dispozițiunilor paragr. 549 pr. civ. ard. contra rezoluțiunilor date în decursul procedurii, recursul se admite numai în cazurile determinate de lege.

Prin urmare, în speșă, hotărârea cu privire la

conexare, prin care s'a dispus disjungerea celor două cauze, fiind dată de Tribunal în cursul procedurii, conform textului de lege citat, ea nu e susceptibilă de recurs, căci nu este vreunul din cazurile vizate de paragr. 549 pr. c., spre a fi admisă această cale de atac (*Cas. I, dec. 2890 din 16 Decembrie 1927*).

Hotărâri judecătorești. Obligațiunea instanței de a motiva asupra tuturor mijloacelor de apărare invocate de părți. În principiu, cel chemat în judecată poate să ridice orice mijloace în apărarea sa pentru respingerea cererii reclamantului indiferent dacă aceste mijloace ar fi pentru motive de fond sau pentru motive de procedură.

Odată însă ridicate aceste chestiuni, instanțele de judecată sunt obligate a le avea în vedere în soluținea pricinii, discutându-le în dezbateri și în hotărârea dată, căci conform disp. paragr. 401 pt. 6 pr. civ. sentințele date de instanțele de judecată, trebuie să cuprindă între altele și motivarea soluțiunii ce s'a dat în cauză, iar din principiul acesta rezultă implicit că motivarea trebuie extinsă și la mijloacele de apărare ridicate de partea care e chemată în judecată.

Prin urmare, independent de faptul că acele mijloace ar fi sau nu întemeiate, concludente sau neconcludente, admisibile sau inadmisibile, instanța este obligată a le supune discuțiunii părților în dezbateri și apreciind, a administra probele oferite în dovedirea faptelor importante și hotărâtoare în proces și apoi supunând hotărârile sale întregul rezultat al dezbaterii, a da și motivele determinate pentru hotărâre, atât acele motive care i-au impus convingerere exprimată în dispozitivul sentinței, cât și acele care au înduplecat-o a respinge punctele de vedere ale părților neadmise de instanță și probele oferite de părți în sprijinul faptelor susținute în apărarea dreptului pretins; astfel fiind, întrucât recurentul în apărarea sa la acțiunea reclamantului pe lângă cererile de conexare, și suspendare — a ridicat și obiecțiunea în fond prin care combate existența titlului de proprietate al reclamantului atât din punct de vedere al valabilității cât și din acel al desființării ulterioare a acestui titlu prin revocare, obiecțiuni cari fiind trecute cu vederea de prima instanță, au făcut și obiectul apelului introdus de pârât în contra sentinței primei instanțe, instanța de apel era obligată să le discute în dezbaterile apelative și să se pronunțe asupra lor rezolvând astfel motivul de apel respectiv.

Nefăcând aceasta, instanța de apel, și nedând nici motivele pentru care a omis a se ocupa de obiecțiunile pârâtului, ridicate în fondul cauzei, a comis o omisiune esențială și nemotivare, care atrage cassarea deciziunii sale. (*Cas. I, dec. 2890/1927*.)

INFORMAȚIUNI

Se aduce cunoștință generală că *Consiliul Legislativ* a pus în vânzare următoarele volume, din colecția oficială de legi și regulamente, continuarea publicațiunii Ministerului Justiției:

1926	Partea I a legi	Lei 150
"	" II-a regulamente	180
1927	" I a legi	150

Orice comandă de cel puțin zece exemplare beneficiază de o reducere de 20% asupra prețului.

Costul total urmează a se depune la Administrația financiară respectivă ca venit la art. corespunzător din bugetul de venituri al Ministerului Justiției. (Pe anul 1928, art. 160).

Toată corespondența precum și recipisele de depuneri la Administrația financiară se vor adresa *Consiliul legislativ, Str. Luterană No. 21, București*.

A apărut în editura „Națională” S. Ciornei, *Tratat de drept civil român*, vol. I de C. Hamangiu, Consilier la Înalta Curte de Casație și I. Rosetti-Bălănescu și Al. Băicoianu avocați, cuprinzând: Fundamentul și Isoarele dreptului. Teoria actelor juridice. Persoanele. Familia. Domiciliul. Absența. Starea civilă. Căsătoria. Divorțul. Filiațiunea legitimă și naturală. Legitimarea. Adopțiunea. Incapabili. Putea părintească. Tutela. Emanciparea. Interdicția. Consiliu Judiciar. Alienații. Persoane juridice. Bunuri. Patrimoniul și Teoria posesiunii. Prețul lei 600. De vânzare la „Curierul Juridic”. Dni magistrați ce se înscriu pentru întreaga lucrare beneficiază de a reducere, capătând un volum numai cu 500 lei.

A apărut „Revista Notarilor publici” organul oficial al notarilor publici din România. Redacția și Administrația *Oradea str. Cosbuc Nr. 7*. Rostul revistei ce va apărea lunar este acela de a apăra interesele și propeșirea instituției „*Notarilor publici*” avizând la măsurile de luat în acest scop. Uăm viața lungă noului confrate.

1000	coale de hârtie pt. concipiat . .	Lei 350.—
1000	coale de hârtie albă (Velină) . .	Lei 540.—
1000	coale hârtie pt. mașină	Lei 480.—
12	buc. de creion Hardtmuth . . .	Lei 36.—
1000	buc. Plicuri oficiale	Lei 240.—

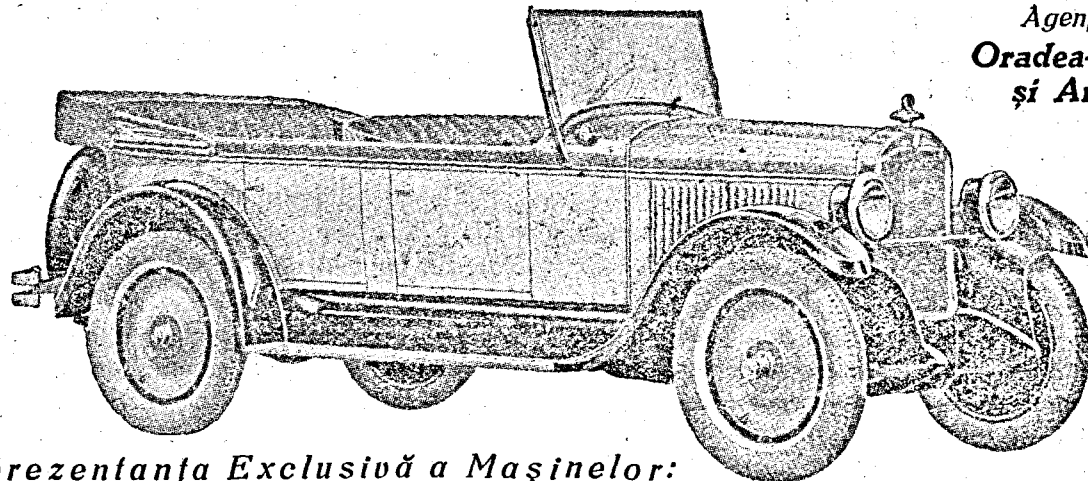
Papetărie și tipografie Boros

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 2. — Telefon 10-83.

Imprimate pentru avocați
în depozit permanent.

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

în permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

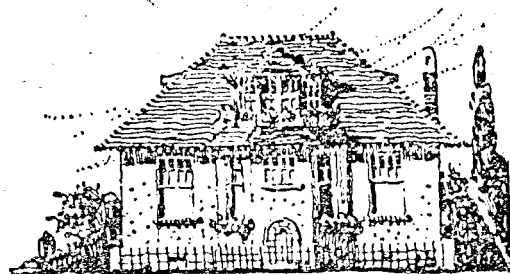
TELEFON:
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Șt. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.